

8ste Algemene Vergadering van de Participatieve Duurzame Wijken Zaterdag 06 juni 2020 – online

De 8ste Algemene Vergadering van de Participatieve Duurzame Wijken ging op zaterdag 06 juni tussen 15u en 17u45 door via het videoconferentie platform Zoom. Het is de allereerste keer dat een Algemene Vergadering van de Participatieve Duurzame Wijken online wordt gehouden.

Een dertigtal deelnemers, leden van nieuwe wijken – in begeleiding of autonoom – coaches en vertegenwoordigers van Leefmilieu Brussel deden eraan mee.

WAAROM EEN BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERING BIJEENROEPEN ?

De Algemene Vergadering van de Participatieve Duurzame Wijken komt één keer per jaar samen. Het is voor de wijken, de coaches en Leefmilieu Brussel de gelegenheid om te bespreken, debatteren en beslissingen te nemen die de beweging van de Participatieve Duurzame Wijken en het proces van het Participatief Budget kunnen doen evolueren.

Met de huidige situatie (de COVID-19 gezondheidscrisis) en de verschillende maatregelen omtrent social distancing die door de regering werden ingevoerd, werden ook de Duurzame Wijken getroffen, verplicht om hun werking, projecten en kalender te herzien. Het proces van het participatief budget werd op zijn beurt ook getroffen en zal dit jaar 2020 niet zoals gepland kunnen verlopen. Dit brengt heel wat vragen met zich mee. De coaches en Leefmilieu Brussel hebben deze vergadering bijeengeroepen om collectief te debatteren over : « de aanpassing van het participatief budget » en « de reactie van de verschillende wijken op de gezondheidscrisis ».

[Een terugblik in video op de kwesties die tijdens deze buitengewone AV werden besproken.](#)

WAT HET PARTICIPATIEF BUDGET BETREFT

In 2019, kwamen er 7 nieuwe Duurzame wijken bij : Nino Vert, Comité Bienfaiteurs, Les griottes, Le Vert Dure, Les 4 vents, Les nicheurs en Projet POP die in januari aan het avontuur begonnen met een gedeelde plaatsbeschrijving van hun wijk. Ze hebben hun coach ontmoet, een organisatie uitgewerkt in hun wijk... Sinds half maart heeft de COVID-19 situatie deze wijken niet meer toegestaan hun traject voort te zetten zoals voorzien was...

En nu nog, om de maatregelen van de progressieve lockdownafbouw te kunnen respecteren, mogen we niet overwegen om vóór de zomer of zelfs nog daarna de gedeelde plaatsbeschrijving, de coaching op het veld of eender welke bijeenkomst te hervatten. Deze vertraging zal een impact hebben op het proces van het participatief budget waaronder de indiening van de subsidieaanvragen, dat normaal vanaf half juni was gepland, de organisatie van de Raad. Het lijkt ons onverantwoord om de oorspronkelijke planning en de voorziene werkingsmodus te behouden als we willen dat de wijken die een subsidieaanvraag indienen aan de selectiecriteria beantwoorden en bovendien de veiligheidsregels omtrent het coronavirus respecteren.

Bij nader inzien onderscheiden we twee realistische opties in de huidige context.

Presentatie van de twee voorgestelde opties voor het jaar 2020

- **Optie 1 : Verlichte versie van het participatief budget**

Optie 1 legt de klemtoon op het proces van het Participatief Budget (gedeeld beheersysteem voor de toewijzing van de subsidies).

Option 1 BP Light

- ✓ Réduire nombre de membres du conseil
- ✓ La coordination prépare la lecture des dossiers, fait une pré analyse, (ou des propositions pour faciliter les échanges)
- ✓ Le conseil pourrait se dérouler en ligne

Option 2 Jury Exceptionnel

- ✓ La coordination et BE sont mandatés pour l'analyse des demandes et la décision sur l'attribution des subsides.
- ✓ Des membres citoyens pourraient s'y impliquer sur base volontaire. Mais attention, l'analyse est réduite à une semaine !

- **Optie 2 : Buitengewone toewijzingsjury**

Optie 2 legt de klemtoon op de gedeelde plaatsbeschrijving, de mobilisatie van de burgers en de opening naar de wijk toe en dus een goede duurzaamheid van de projecten.

Belangrijke precisering: naar aanleiding van de Raad van het participatief budget, moeten de besluiten volgens een hiërarchisch validatieproces genomen worden (kabinet van de Minister, Minister van financiën) dat tegen 31/12/2020 moet worden afgerond om in het jaarlijkse budget te worden opgenomen. De beslissingen omtrent de toewijzing van de subsidies moeten dus vóór 15 oktober genomen worden.

Zie [tabel met de gedetailleerde vergelijking in bijlage](#)

Vragen

- Hoeveel PDW willen een subsidiedossier indienen ? Hoe staat het met de plaatsbeschrijving van hun wijk ?

Momenteel hebben een tiental wijken aangegeven dat ze een subsidieaanvraag willen doen. Wat betreft de plaatsbeschrijving, die werd zo goed als stopgezet aan het begin van de lockdown. Heel wat wijken hebben nagedacht over : « Hoe zich aan te passen ? ». We hebben gemerkt dat alle wijken niet gelijk staan tegenover digitalisering. Maar vandaag zijn de motivatie en de goesting terug, ookal blijven er nog een hele hoop vragen over het gebruik van tools die geen aanwezigheid op het veld vereisen. Hiervoor is er een opleiding voorzien in de loop van de maand juni, over mobilisatietools, online en op het veld (met rekening voor de sanitaire voorschriften).

- Wat is het totaal beschikbaar bedrag voor 2020 ? Hoeveel wijken hebben recht op subsidies ?

De envelop van dit jaar bedraagt 85 000 euro. Het aantal projecten is niet beperkt. We geven een subsidie in functie van de ontvankelijkheids- en [selectiecriteria van het participatief budget](#). We mogen de totaliteit van de envelop toekennen.

- Mogen oude wijken zich kandidaat stellen voor de lezing van de roadmaps alvorens de indiening van het definitief dossier ?

Deze optie wordt dit jaar niet overwogen. Er is alleen een nalezing voorzien door één of meerdere coaches. Het lijkt ingewikkeld om dit in 2020 op poten te zetten gezien de deadlines, maar we zouden het voor de toekomstige participatieve budgetten kunnen overwegen. Dit jaar hebben we een peterschapsysteem voor de nieuwe wijken voorgesteld (een oudere wijk met een sterke groepsdynamiek die in de nabijheid ligt). In functie van hun beschikbaarheid, zouden leden van de « peterwijk » de roadmap herlezen en een tweede kijk geven.

Opmerkingen / mening over de verschillende voorgestelde opties

Projecten ontwikkelen die aan de huidige behoeften van de wijk voldoen

- « Het is belangrijk om de ontwikkeling van projecten die aangepast zijn aan de huidige situatie aan te moedigen, projecten in verband met wat we leven. »

- « De verankering in de lokale omgeving blijkt essentieel in de oprichting van projecten die overeenstemmen met de behoeften van de wijk. »
- « Bij de oprichting van projecten de klemtoon op burgerparticipatie leggen, zelfs wanneer de beslissingen een beperkt aantal burgers betreffen. »

De dynamiek openstellen en op een brede schaal mobiliseren in de wijk, verder gaan dan alleen digitaal

- « Met alleen de sociale media en de e-mails, riskeren we om met dezelfde ideeën te blijven die slechts door een kleine groep worden gevolgd. »
- « Vrees dat een grote groep van de wijk sprakeloos blijft. »
- « Er moeten meer participatiekansen worden gegeven aan minder toegankelijke personen en we moeten breder mobiliseren. »
- « Het is niet gemakkelijk om te mobiliseren en te verenigen tijdens de zomer met de vakantie en het vertrek van iedereen. »
- « We moeten de tijd nemen om de projecten goed voor te bereiden en te mobiliseren (flyers uitdelen, de bewoners ontmoeten...) De vergaderingen in de openbare ruimte gaan weer beginnen, met veiligheidsafstanden en minimum 20 personen. Dit zal geleidelijk gebeuren, in functie van de lockdownafbouw. »
- « De input van de burger is heel belangrijk tijdens de raad van het participatief budget maar de rijkheid van het project vloeit voort uit de diversiteit van de invalshoeken, de kruising van standpunten binnen de wijk. Digitale kanalen zijn beperkt, we willen andere burens ontmoeten.»

Een sterke groepsdynamiek opbouwen

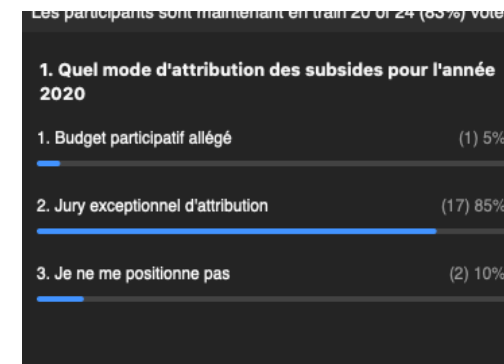
- « In dit stadium lijkt het belangrijker om voorrang te geven aan de mobilisatie van burgers in de wijk, voor een goede start en een sterke verankering van de projecten in de tijd. »
- « De lockdownperiode heeft de banden, de manier van uitwisselen en de relaties binnen de wijk veranderd. De klemtoon leggen op de constructie van projecten en de dialoog tussen de burens lijkt de prioriteit ookal verliezen we sommige bijdragen tijdens de raad. »

Voorstellen/bonificaties/ aandachtspunten voor optie 2

Bij de rondvraag over het gevoel van de wijken tegenover de twee opties, zijn de meningen unaniem voor optie 2 om zo de nadruk te leggen op burgerparticipatie bij de constructie van projecten en duurzaamheid. De vergadering benadrukt echter het belang van het zicht van de burgers

tijdens de raad en wil een manier vinden om de burgers te betrekken bij de buitengewone toewijzingsjury (de samenstelling van de raad verscherpen ofwel op fysiek vlak ofwel enkel voor de lezing van de dossiers) teneinde deze input te behouden, ook in geval van een jury :

- Elke burger mag aan de jury deelnemen zolang hij beschikbaar is om te lezen gedurende de 2 analyseweken en in staat is om zijn advies digitaal in het systeem in te voeren.
- Is het mogelijk om de dossiers online raadpleegbaar te maken zodat leden van de PDW hun mening kunnen geven zonder noodzakelijkerwijs deel te nemen aan de jury ?
 - ⇒ De dossiers zullen online worden geplaatst zodat de leden van de jury er toegang toe hebben om ze te lezen.
- Het is interessant om de lezing van de dossiers te verdelen over verschillende leden van éénzelfde wijk met een rapporteur (lid van de jury) of tussen de wijken om minder dossiers te moeten lezen. Het is noodzakelijk om de toewijzing van de dossiers te organiseren in functie van de aanwezige personen en terwijl een diversiteit van invalshoeken te behouden voor elk dossier.
- De voorrang geven aan de papierversie is altijd aangenamer voor de lezing van de dossiers.

Om de debatten betreffende de toewijzingswijze van de subsidies van 2020 af te ronden, hebben we elektronisch gestemd. 85% van de vergadering stemde voor optie 2 : Buitengewone toewijzingsjury.

EN ALS WE HET EENS HADDEN OVER VEERKRACHT ?

Gezondheids crisis, klimaat crisis, crisis na de aanslagen... Veerkracht is een echte uitdaging in de opbouw van de stad.

De verschillende solidaire initiatieven die tijdens de lockdown werden opgericht tonen dat het netwerk van de duurzame wijken een rol speelt in de veerkracht van Brussel, zijn aanpassingsvermogen, zijn vermogen om zich opnieuw uit te vinden en omgaan met uitzonderlijke situaties.

Deze algemene vergadering was de gelegenheid om een debat te openen over het begrip veerkracht. Wat gebeurde er in de wijken tijdens de lockdown ? Wat is veerkracht in een participatieve duurzame wijk ?

Vandaag staat de term veerkracht niet in de ontvankelijkheids- of selectiecriteria van het participatief budget. Maar sommige elementen zijn eraan verbonden zoals de duurzaamheid van de groep, de noodzaak om aan de behoeften van de wijk te voldoen. Moeten ze worden verrijkt ? Moet een nieuw criterium worden aangemaakt ?

Al deze vragen werden tijdens de vergadering besproken.

Om het debat te openen hebben we een video bekeken gemaakt door de PDW Café Solidaire die tijdens de lockdown een verzamel-/distributiesysteem van voedselpakketten heeft opgericht. De video is niet zichtbaar voor het grote publiek maar alleen voor de personen die aanwezig waren op de AV. Contacteer ons op het volgend e-mailadres als u hem opnieuw wilt bekijken : coordination@quartiersdurables.be

Vragen :

- **Overwegen jullie om de duur van de overeenkomsten te verlengen zodat we al onze geplande activiteiten kunnen uitstellen ?**

De duur van de subsidieperiode kan worden verlengd als het project dit vereist. De aanvragen zullen voor elk geval afzonderlijk worden behandeld, maar het spreekt voor zich dat we rekening zullen houden met achterstanden die te wijten zijn aan de situatie.

- **Wanneer wordt er een opendeur / tour van de PDW georganiseerd ? Om elkaar in situ te zien en onze wijken/acties te presenteren ?**

Gewoonlijk hebben we dit soort ontmoetingen één keer per jaar, maar dit jaar wordt het moeilijk. Sommige wijken mogen echter contact met elkaar opnemen en kennismaken.

- De PDW Messidor biedt een rondleiding van zijn wijk. Indien sommigen onder jullie graag in contact willen komen om te bezoeken of rond te leiden, laat het weten via uw coach of de coördinatie.
- De PDW Les Palmiers d'Éléonore nodigt alle PDW uit op zijn septemberfeest, dat tijdens de opendeurdag van het Fedasil centrum zal doorgaan. « *De straat wordt afgesloten om te feesten : we zullen eten, drinken, zingen, spelen en lachen !* »

Wat is veerkracht voor PDW ?

Zoals de coördinatie en Leefmilieu Brussel eraan herinneren, in het kader van de Duurzame Wijken, projectoproep gesteund door Leefmilieu Brussel, moet veerkracht worden behandeld in relatie met het milieu. Sinds het begin van de Duurzame Wijken, worden de projecten onttrokken aan de milieucontext om sociale banden en solidariteit te scheppen die bijdragen aan de veerkracht. Andere termen, met betrekking tot veerkracht, kunnen worden toegevoegd aan de criteria zoals solidariteit, de capaciteitsopbouw van de burgers, het aanleren van knowhow maar ook de relocatie van de activiteiten, het scheppen van sociale banden, werken met lokale actoren of opnieuw contacten leggen met kleine buurtwinkels.

- « Veerkracht komt via het vermogen om zich aan te passen ! Misschien kan het participatief budget daarover nadenken ? Hoe kunnen we meer flexibel zijn om ons snel aan te passen aan nieuwe behoeften, onder meer in een crisissituatie? »
- « ‘Duurzame Wijk’ gaat gepaard met ‘veerkracht’ want we werken vaak aan projecten op lange termijn die **de levenskwaliteit** in de wijken verbeteren en ervoor zorgen dat **de burgers de eventuele crises kunnen doorkomen.** »
- « "Onze burens kennen" dat is voor mij het uitgangspunt : **onze sterktes kennen** om ze te kunnen gebruiken en **onze zwaktes** om te weten naar wie we ons richten en hoe we (elkaar) helpen. »
- « De kracht van de mens is onvergelijkbaar »
- « Na de lokale veerkracht, zijn de **samenwerkingen** tussen verschillende groepen een ander sterk punt voor veerkracht op grotere schaal. »
- « Aandachtig blijven voor veranderingen in de wijk, snel **reageren**, dat is ook **het vermogen om zich aan te passen.** »
- « De kern van het antwoord bevindt zich in de **sociale banden die tussen burens ontstaan**, de intensiteit van de relaties binnen de oorspronkelijke groep. Het is essentieel om ieders bekwaamheid te kennen : wie kan wat doen ? We moeten de mens weer centraal zetten. **Duurzaamheid is verbonden met saamhorigheid**, de relaties tussen de personen.
- « **Elke crisis is uniek, onbekend, veerkracht is het vermogen om zich steeds te kunnen aanpassen.** »
- « Tijdens de plaatsbeschrijving kunnen we ons individueel en collectief de vraag stellen om projecten op te richten die de tijd doorstaan. **Een wijk die de tijd doorstaat berust op de groepsdynamiek, het vermogen om het project te kunnen dragen en overeind te blijven, bijleren, mobiliseren, elkaar helpen.** »

Ieders verhaal en gedachte toont een nijpende behoefte aan solidariteit met bejaarden en meer kwetsbare personen die een werkelijk aanpassingsvermogen van de wijken vragen in de manier van samenwerken of de ontwikkeling van projecten. Veerkracht in een situatie berust op de sterkte van de groep en de dynamiek. De wijken passen zich aan, herzien hun prioriteiten om duurzaamheid mogelijk te maken. Veerkracht en duurzaamheid zijn niet tegenstrijdig, maar eerder complementair.

Sleutelwoorden : toegankelijk voor iedereen, ontmoeten, integreren, collectief, samenwerking, duurzaamheid, mobiliseren, wederzijdse hulp, gebruiksvriendelijkheid, bijleren, capaciteit opbouwen, solidariteit, reactie, elkaar kennen (individueel en collectief), elkaar begrijpen, aanpassing, weerstaan, levenskwaliteit, versterken.

Naar aanleiding van de rijke getuigenissen en debatten, stelt de vergadering voor om dit jaar de criteria van het participatief budget niet te herzien. De debatten over veerkracht moeten deel uitmaken van een meer globaal denkwerk. Leefmilieu Brussel stelt voor om aan een nota te werken op basis van de elementen die bij deze vergadering naar voren zijn gekomen. Dit wordt een eerste stap in de definiëring van veerkracht voor de Duurzame Wijken. Deze nota zal ook inzicht bieden in de verschillende criteria tijdens de jury voor de toewijzing van de subsidies die in oktober zal doorgaan. In functie van de feedback naar aanleiding van de jury, zal de algemene vergadering een bestaande criterium mogen verfijnen of een nieuwe criterium aanmaken voor volgend jaar